

FF SOLUTIONS

RI-Buitenbouw B.V.

Nader onderzoek Vleermuis, huismus, gierzwaluw, steen- en kerkuil

‘Slichtenhorsterweg 24’
Te Nijkerk

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duifhuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 657 B01
KvK 56556497

Colofon

Titel Nader onderzoek vleermuis, huismus, gierzwaluw, steen- en kerkuil
Subtitel Slichtenhorsterweg 24, te Nijkerk

Opdrachtgever Dhr. B. van de Pol
Slichtenhorsterweg 24
3862 NR Nijkerk

Projectnummer 57NO01-22
Datum 16 september 2022
Status Concept

Veldonderzoek A.K. v.d. Zalm
Flora- en fauna controleur
Flora- en fauna inspecteur
Werkvoorbereider Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 3

T. Bouw
Intern traineeship veldonderzoeker

Auteur(s) S.T. Brouwer
BSc Wiskunde en Toepassingen, Universiteit Utrecht
Oud-vrijwilliger IVN Nijkerk bij Landschapsbeheer en Weidevogelbescherming
Gecertificeerd Imker

Kwaliteitscontrole G.R. Bouw
Werkvoorbereider Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 3
Planvormer Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 4
European Tree Worker (ETW)
European Tree Technician (ETT)
Boom technisch adviseur, Norminstituut handboek bomen
HBO Minor bomen en stedelijke omgeving
Gecertificeerd Boom Veiligheid Controleur

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Huidig situering projectlocatie	4
1.2	Voorgenomen werkzaamheden	4
1.3	Planning	4
2	Wetgeving	5
2.1	Ontheffing	5
2.2	Erkend belang	6
3	Ecologie van soorten	7
3.1	Vleermuizen	7
3.2	Gierzwaluw	8
3.3	Steenuil	9
4	Onderzoek methodiek	11
4.1	Vleermuissoorten	11
4.2	Huismus	11
4.3	Gierzwaluw	12
4.4	Steen-/kerkuil	12
5	Resultaten	14
5.1	Vleermuizen	14
5.2	Huismus	16
5.3	Gierzwaluw	17
5.4	Steenuil	18
5.5	Kerkuil	20
5.6	Overige soorten	20
5.7	Samenvatting	21
6	Samenvatting en conclusie	23
6.1	Eindconclusie	24
7	Bijlage	25
7.1	Bijlage 1 bronnen	25
7.2	Bijlage 2 Kaart	26

1 Inleiding

FF Solutions heeft van dhr. B. van de Pol opdracht gekregen nader onderzoek naar de vleermuis, gierzwaluw, huismus, steen- en kerkuil uit te voeren binnen de ontwikkeling 'Slichtenhorsterweg 24', te Nijkerk. Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen om vier opstallen te slopen en één woning te slopen ten behoeve van een nieuwe te bouwen woning.

Er is een Quicksan Wnb uitgevoerd door FF Solutions (20-05-2022) projectnummer 57QS01A-22 (hierna genoemd Quicksan), hierin komt naar voren dat de vleermuis, huismus, gierzwaluw en steen-/kerkuil mogelijk verblijven in aanwezig bebouwing. Ook kan onderzocht worden of de projectlocatie in gebruik genomen wordt als (essentieel) foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen.

1.1 Huidig situering projectlocatie

De projectlocatie bevindt zich buiten de bebouwde kom van Nijkerk in Buurtschap Slichtenhorst, ten zuidoosten van de stedelijke omgeving van Nijkerk. De ligging van de projectlocatie is te zien in Fig. 1.0 en Fig. 1.1, hierin zijn ook de te onderzoeken opstallen genummerd.

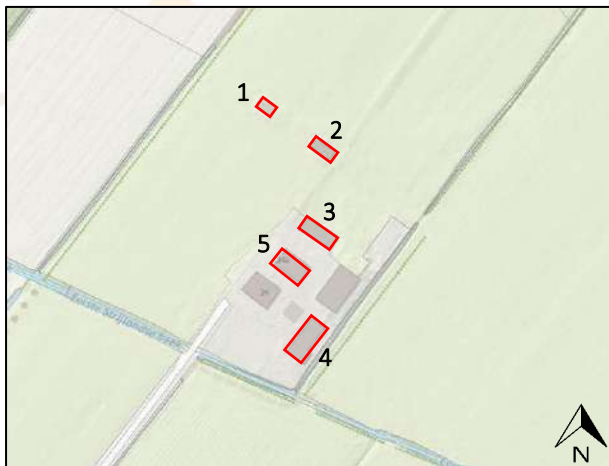

Fig. 1.0 Topografische aanduiding projectlocatie (rood omrand)
 (achtergrondbron: www.pdok.nl)

Fig. 1.1 Topografische aanduiding projectlocatie (rood omrand)
 (achtergrondbron: www.pdok.nl)

Uitgebreide informatie over de betreffende gebouwen is te vinden in de Quicksan.

1.2 Voorgenomen werkzaamheden

Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen om vier opstallen te slopen en één woning te slopen ten behoeve van een nieuwe te bouwen woning. Detailgegevens omtrent de bouw van de nieuwe woning zijn onbekend bij FF Solutions, wel is FF Solutions bekend met een landschappelijke inpassing welk gemaakt is voor het terrein.

1.3 Planning

Ons is onbekend wanneer de werkzaamheden starten en zijn afgerond.

2 Wetgeving

De **vleermuis** wordt binnen de Wet natuurbescherming beschermd als habitatrictlijnsoorten. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn wettelijk strikt beschermd.

Vleermuizen zijn strikt beschermd in de habitatrictlijn. Werkzaamheden rondom of aan verblijfplaatsen mogen deze niet beschadigen of opheffen.

- Art. 3.5.1, Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Art. 3.5.2, het is verboden specifiek beschermde soorten opzettelijk te verstoren.
- Art. 3.5.4, het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen.

De **huismus, gierzwaluw en steen-/kerkuil** wordt binnen de Wet natuurbescherming beschermd onder de categorie vogelrichtlijn. Alle in Nederland voorkomende vogels zijn volgens de vogelrichtlijn beschermd.

Nestplaatsen, maar ook het leefgebied van vogels, zijn strikt beschermd binnen de Wnb volgens Europese bescherming van de vogelrichtlijn. Onderstaand de artikelen die kunnen worden overtreden:

- Art. 3.1.1, Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen;
- Art. 3.1.2, Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- Art. 3.1.3, Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
- Art. 3.1.4, Het is verboden vogels opzettelijk te storen;
- Art. 3.1.5, tenzij de storing bedoeld in art. 3.1.4 niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

2.1 Ontheffing

In sommige situaties en onder bepaalde voorwaarden mag u verboden uit de Wet natuurbescherming wel overtreden. U heeft dan een vrijstelling of ontheffing nodig.

Het verschil tussen een vrijstelling en ontheffing:

- Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet.
- Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt door de provincie of de RVO.

Het traject waarin er beoordeeld wordt of er een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig is, of er gebruik gemaakt kan worden van een vrijstelling bestaat uit vier stappen.

1. Zijn er beschermde soorten aanwezig

Een ecologisch deskundige stelt vast of er beschermde flora en fauna binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie aanwezig zijn. Zijn er geen beschermde soorten, dan is een ontheffing aanvragen niet nodig.

2. Veroorzaakt u schade

Heeft de voorgenomen ontwikkeling negatieve invloed op beschermde dieren en-/ of planten. Dan is een vervolgonderzoek door een deskundige noodzakelijk. Zijn de voorgenomen werkzaamheden niet schadelijk, dan is een ontheffing aanvragen niet nodig.

3. Probeer schade te voorkomen

Vaak kunnen schadelijke effecten door mitigerende maatregelen voorkomen worden. Het gaat vooral om maatregelen die de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen

of verzachten. Denk aan het ontzien van voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen. Een ecologisch deskundige helpt, adviseert en begeleidt u bij het realiseren van de maatregelen. Voorkomt u hiermee alle schadelijke effecten? Dan hoeft u geen ontheffing voor de Wet natuurbescherming aan te vragen. Wordt een beschermde soort toch verstoord ondanks de preventieve maatregelen? De soort moet bijvoorbeeld op zoek naar een andere verblijfplaats. Dan heeft u wel een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig.

4. Maak gebruik van een gedragscode

Naast de algemeen vrijgestelde soorten zijn er ook andere soorten waarvoor een vrijstelling mogelijk is. Dit is als er gebruik gemaakt wordt van een goedgekeurde gedragscode. Diverse gemeenten en brancheverenigingen hebben zo'n gedragscode opgesteld en door het RVO laten goedkeuren.

De ontheffing verkrijgen kan uitsluitend door toekenning van bevoegd gezag vanuit de provincie of het werken met een goedgekeurde gedragscode vanuit de rijksoverheid (RVO).

Leiden de stappen niet tot vrijstelling? Dan is er voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden alsnog een ontheffing nodig

2.2 Erkend belang

De Wet natuurbescherming biedt mogelijkheden handelingen te doen aan of rondom nest en-/ of rustplaatsen van beschermde soorten indien een algemeen erkend belang kan worden gekoppeld aan de voorgenomen ontwikkeling. Om handelingen te doen, moeten maatregelen de schade aan beschermde soorten voorkomen, beperken of te niet doen, volgens de eisen die de Wet natuurbescherming stelt.

Er bevindt zich (mogelijk) asbest in enkele opstallen. De kans op verval, vandalisme of zelfs het ontstaan van brand is aanwezig, waarbij de schadelijke stoffen afkomstig van asbest vrij kunnen komen. Het vrijkomen van asbest is slecht voor de volksgezondheid en schaadt de openbare veiligheid en dient hierom verwijderd te worden.

Tevens is de woning (Slichtenhorsterweg 24a) in een slechtere staat waardoor bewoonbaarheid voor de bewoners niet ten goede komt. Het aanwezige dak van de woning vertoont diverse kieren en spleten, waardoor lekkages aan de orde zullen zijn of zullen ontstaan. Een van de grootste gevolgen van waterschade in woningen is de groei van schimmels en zwammen welk sporen door de lucht in de woning kunnen verspreiden. Deze sporen zijn schadelijk voor de gezondheid van de bewoners waardoor gezondheidscomplicaties kunnen ontstaan, hierbij kunnen gezondheidsklachten als astma, hoesten en andere luchtweginfecties optreden. Hiernaast zorgt vocht er voor dat dakconstructies gevoelig worden voor houtrot, dit maakt dat de veiligheid van de constructie afneemt en hiermee gevoelig is voor verzakkingen of overige schade. Ook zijn reeds zichtbare scheuren in muren aanwezig, wat duidt op mogelijk instabiliteit van de woning. Werkzaamheden aan de woning kunnen deze gebreken verhelpen, wat ten goede komt van de gezondheid en veiligheid van bewoners. Tevens zal de herbouw van de woning volgens huidige bouwweisen bijdragen aan de verduurzaming van de woning.

Deze ontwikkeling is, afgaande op de voorgaand genoemde punten, in het belang van de volksgezondheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Deze erkende belangen zijn inzetbaar voor vogels (art. 3.3 lid4, b1) en vleermuizen (art. 3.8 lid5, b3).

3 Ecologie van soorten

De levenswijze van ieder dier – en plantgroep stelt specifieke eigenschappen aan het habitat waarin zij zich bevinden. Het habitat van een beschermde soort moet voldoen aan deze eigenschappen zodat deze soort kan overleven, groeien en voortplanten. Binnen dit hoofdstuk wordt kort in beeld gebracht welke levenswijze het te onderzoeken beschermde soort geniet. Ten behoeve van de leesbaarheid van dit document worden enkel waargenomen soorten behandeld.

3.1 Vleermuizen

Elke vleermuissoort stelt specifieke eisen waaraan een leefgebied moet voldoen. Verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes zijn essentiële leefgebieden van de vleermuis. Deze worden afzonderlijk van elkaar behandeld.

3.1.1 Verblijfplaats

Vleermuizen zijn nacht-actieve vliegende zoogdieren, levendbarend, houden een winterslaap en de vrouwtjes brengen een jong groot. De meeste zoogdieren verlangen een beschermde ruimte om te slapen, baren en hun jongen in groot te brengen, zo ook vleermuizen. Dit is de zogenaamde vaste rust en-/ of verblijfplaats. Vleermuizen kunnen zelf geen nest maken, gat in de boom maken of een hol graven. Vleermuizen zijn daardoor voor hun verblijfplaatsen helemaal aangewezen op al bestaande omstandigheden. Vleermuizen bezitten door het jaar heen een groot scala aan verschillende soorten verblijfplaatsen om aan de in bovengenoemde behoefte te voorzien en zijn daarbij erg kieskeurig. Er wordt voor deze diergroep in het algemeen onderscheid gemaakt tussen kraamverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. In de kraamverblijfplaats worden de jongen (één per vrouwtje) gebaard en gezoogd. In dergelijke verblijfplaatsen scholen meerdere vrouwtjes (met jongen) bij elkaar. De omvang van een dergelijke kolonie verschilt per locatie en per soort.

Zomer- of kraamverblijfplaats De vrouwtjes wonen in de zomer in kraamverblijfplaatsen. Hier brengen ze hun jongen groot meestal. Meestal leven ze hierbij in groepen (kolonies)

Zomer- of kraamverblijfplaats De mannetjes wonen in de zomer soms solitair, soms in groepen, maar altijd op een andere plaats dan de vrouwtjes van hun soort.

Tijdelijke of paarverblijfplaats vaak kennen vleermuizen ook tussenkwartieren, waar ze slechts kort verblijven tijdens de reis van hun winter- naar zomerkolonie. Zo trekken de mannetjes en vrouwtjes aan het eind van de zomer naar speciale paarkwartieren, waar ze kort verblijven.

Winterverblijfplaats Vleermuizen overwinteren in gebouwen, bunkers, ijskelders, groeven en boomholtes.

3.1.2 Vliegroutes

Om in het donker de weg te kunnen vinden en voedsel te kunnen zoeken zendt een vleermuis een signaal uit dat weerkaats op voorwerpen in de omgeving. De weerkaatsing (echo) vangt de vleermuis op met zijn oren en daardoor kan hij de plaats en vorm van die voorwerpen bepalen. Deze techniek wordt echolocatie genoemd. De vleermuis moet vanuit hun verblijfplaats hun weg kunnen vinden op zoek naar voedsel. Met behulp van echolocatie moeten ze wegwijzen worden in de omgeving russen verblijfplaats en foerageergebied. Lijnvormige elementen als een bomenrij of watergang met opgaande begroeiing is hierbij vaak belangrijk voor hun oriëntatie.

3.1.3 Foerageergebied

Elke vleermuissoort vindt voedsel op zijn specifieke manier. Wel zoeken alle vleermuissoorten beschutting van de wind. Dit vanwege de hoeveelheid insecten en om energie te besparen.

3.1.4 Vastgestelde soorten

Naam: Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Voorkomen in Nederland:

Status: Habitatrichtlijn/ BIJ12
Rode lijst 2020: Thans niet bedreigd
Trend laatste 12 jaar: Stabiël of toegenomen
Zeldzaamheid: Algemeen
Staat v. instandhouding: Onbekend

(Bron: verspreidingsatlas, basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020)

Naam: Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Voorkomen in Nederland:

Status: Habitatrichtlijn
Rode lijst 2020: Kwetsbaar
Trend laatste 12 jaar: Matig afgenomen
Zeldzaamheid: Algemeen
Staat v. instandhouding: Matig ongunstig

(Bron: verspreidingsatlas, basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020)

Naam: Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Voorkomen in Nederland:

Status: Habitatrichtlijn/ BIJ12
Rode lijst 2020: Niet beschouwd
Trend laatste 12 jaar: Onbekend
Zeldzaamheid: Algemeen
Staat v. instandhouding: Matig ongunstig

(Bron: verspreidingsatlas, basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020)

Naam: Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

Voorkomen in Nederland:

Status: Onvoldoende gegevens
Trend laatste 12 jaar: Onbekend
Zeldzaamheid: Zeldzaam
Staat v. instandhouding: Onbekend

(Bron: verspreidingsatlas, basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020)

3.2 Gierzwaluw

De gierzwaluw is 17 tot 18,5 centimeter lang en weegt tussen de 38 en 47 gram. Ze hebben lange spitse, sikkelvormige vleugels en een gevorkte staart.

Naam: Gierzwaluw (*Apus apus*)

Voorkomen in Nederland:

Status: Vogelrichtlijn/BIJ12
Rode lijst: -
Trend laatste 12 jaar: Dalend (<5%)
St. v. instandh. broedvogel: Gunstig
St. v. instandh. n- broedvogel: Onbekend
Voorkomen: Talrijk

(bron: BIJ12 kennisdocument, Sovon, Vogelbescherming)

3.2.1 Verblijfplaats

Vanaf eind april keert de gierwaluw terug naar het nest van het vorige jaar. Als het noodzakelijk is, zijn gierwaluwen in staat om nieuwe nestplekken te accepteren. Bij het zoeken naar nieuwe locaties zijn ze zeer voorzichtig met het binnendringen van een ruimte, omdat de vogel niet weet of hij de plek weer kan verlaten.

Broedt in mei en juni, heeft dan 1 legsel met 2-3 eieren. Is een koloniebroeder wanneer er voldoende aanbod van nestgelegenheid is. Voor hun nestgelegenheid zijn gierwaluwen afhankelijk van beschikbaarheid van gebouwen met geschikte holtes. Ze hebben hun nest in gebouwen, onder dakgoot, achter regenpijp, dakkapel, dakpan, of in een gat in de muur en ook wel in neststenen. Broedduur 18-22 dagen. De jongen trekken na het uitvliegen meestal snel weg. Eind juli (soms begin augustus) zijn de nesten meestal weer verlaten, afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voor en tijdens het broeden.

Naast het eigenlijke nest is ook de functionele leefomgeving van belang om het nest in stand te houden. De functionele leefomgeving moet aan de volgende eisen voldoen:

- Minimaal 3 meter vrije uitvliegroute onder de uitvliegopening, en minimaal 1 meter breed.
- Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.

3.2.2 Foerageren

Het voedsel bestaat uit vliegende insecten, zoals muggen, (zweef)vliegen en dag- en nachtvlinders. Voor hun jongen verzamelen ze tot wel enkele honderden insecten per keer in een voedselbal, die vervolgens aan de jongen wordt gevoerd.

Ze jagen boven uiteenlopende habitats in dorpen en steden. Al het voedsel wordt gevangen in de lucht, ze zijn gespecialiseerd in het vangen van insecten in volle vlucht. Daarvoor zoeken ze meestal de luchtlagen op die op dat moment de meeste insecten bevatten, en dat kan best een flinke hoogte zijn.

3.3 Steenuil

In ons land is de steenuil van oudsher een bekende verschijning, vooral in kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. De steenuil is nauwelijks groter dan een merel, maar oogt forser door zijn opgezette veren. Het verenkleed is overwegend bruin tot grijsbruin met witte streepjes en druppelvormige vlekken. Opvallend zijn de felgele ogen en lichte 'wenkbrauwen'.

Naam:	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)
<u>Voorkomen in Nederland:</u>	
Status:	Vogelrichtlijn/ BIJ12
Rode lijst:	Kwetsbaar
Trend laatste 12 jaar:	Lichte stijging
Zeldzaamheid:	Vrij talrijke broedvogel
St. v. instandhouding :	Matig ongunstig

(bron: BIJ12 kennisdocument, Sovon, Vogelbescherming)

Bron: FF Solutions

Steenuilen zijn erg honkvast en trouw aan hun partner. Ze blijven in het beginsel het hele jaar en hele leven in de buurt van hun eenmaal bezette territorium. Soms gaat één van de partners naar een nabijgelegen territorium. Een territorium heeft vaak een grootte tussen 5 en 30 hectare, de grootte is afhankelijk van voedselaanbod en leeftijd van het mannetje. Het activiteit gebied rond

de nestplaats is slechts enkele honderden meters, in het broedseizoen vliegen ze nog minder van hun nestplaats.

Het ideale leefgebied van de steenuil voorziet het hele jaar in voedsel, in een geschikte nestplek en in voldoende veiligheid. De steenuil is een vogel die gebruikelijk leeft op erven van burgerwoningen, boerderijen, in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Ze zitten graag op een beschut en zonnig plekje.

Nestplaats

De broedperiode van de steenuil loopt van half april tot half mei. Normaliter legt hij éénmaal per jaar 3-5 eieren, bij verloren voorgaand legsel kan er een tweede legsel tot half juni voorkomen. Na 24-28 dagen komen de eieren uit, en worden ze verzorgd door de ouders. Medio augustus zijn de jongen zelfstandig en worden uit het ouderlijke territorium verdreven.

Nesten van de steenuil zijn te vinden op erven van (voormalige) boerderijen. De nesten zitten daar onder het dak, in schuurtjes, in een steenuil kast maar ook in knotbomen en hoogstamfruitbomen. De nestplaatsen kunnen erg krappe holten in een boom of erg ruime plekken in een gebouw zijn, en alles daartussen. De nesten worden buiten het broedseizoen het gehele jaar ook gebruikt als rustplaats.

4 Onderzoek methodiek

Ieder dier – en plantengroep verlangt zijn eigen methode van inventarisatie om een zo goed mogelijk in kaart te brengen welke betekenis de projectlocatie betekend voor de betreffende soort. De resultaten vanuit het veldonderzoek zijn te vinden in hoofdstuk 5.

4.1 Vleermuissoorten

Er zijn veldonderzoeken uitgevoerd, tussen alle veldbezoeken zit minimaal 20 dagen. Ook verschillen de momenten waarop het veldbezoek zijn uitgevoerd, dit omdat in-uitvliegtijden per vleermuissoort kan verschillen. Gedurende een veldonderzoek is de projectlocatie minimaal twee uur lang onderzocht. Er is gebruik gemaakt van het NGB vleermuisprotocol 2021 en BIJ12 kennisdocumenten. Voor de laatvlieger ontbreekt bij het huidige onderzoek één avondonderzoek in de kraamperiode (15 mei – 15 juli). Op basis van de bekende gegevens worden geen verblijfplaatsen van de laatvlieger verwacht en hierom wordt onderzoek volledig geacht. Desalniettemin staat een aanvullend avondbezoek gepland in de kraamperiode van 2023 om onderzoek te borgen conform protocol.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde bat-detector uitgevoerd 'Batscan Version 9/ Baton XP en Petterson D 240 X'. Een batdetector is een apparaat dat de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen opvangt en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door interpretaties van ritme, klank en hoogte van het door het apparaat uitgezonden geluid kunnen de meeste soorten vleermuizen worden onderscheiden en op naam worden gebracht. Met behulp van de D240X-batdetector kunnen vertraagde opnames (sonogram) worden gemaakt die eventueel achteraf geanalyseerd kunnen worden.

4.2 Huismus

Voor de huismus is geen volledig onderzoek uitgevoerd, echter wordt op basis van de huidige gegevens onderzoek naar de huismus als toereikend geacht. Desalniettemin bestaat het voornemen om het protocol te volgen en onderzoek uit te voeren in 2023 om de onderbouwing te versterken. Tijdens de reeds uitgevoerde onderzoeken is gelet op aanwezigheid van de huismus. Onderzoek voor de huismus dient normaliter op onderstaande wijze te worden uitgevoerd:

Er moet in beeld gebracht worden waar zich de locaties van nesten, rustplaatsen en functioneel leefgebied (foerageergebied, slaapplek) van de huismus zich bevinden. Er wordt gebruikt gemaakt van het NGB aanwezigheidsprotocol 2017 en BIJ12 kennisdocument.

De aanwezigheid van een nest van een huismus kan als volgt worden aangetoond:

- Nestindicatieve waarneming:
 - Een nest of nestbouw of,
 - Bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats. Nest is niet altijd zichtbaar, maar veertjes of grassprietjes steken uit of,
 - Transport van voedsel of ontlastingspakketjes of,
 - Bedelende jongen in een nest.
- Minimaal één waarneming in potentieel broedbiotoop (v.a. 1 april t/m 20 juni)
 - Zingend mannetje of,
 - Een paartje bij potentiële nestplaats of,
 - Balts, paring of ander gedrag waaruit geconcludeerd kan worden dat er nesten aanwezig moeten zijn.

Hiermee kan worden aangetoond dat er een nest aanwezig is, maar vaak is de exacte nestlocatie niet bekend.

- Waarneming van nesten door dakpannen te lichten buiten broedperiode (15 sept – 1mrt)

Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De veldbezoeken moeten worden uitgevoerd onder de volgende omstandigheden:

- Geschikte weersomstandigheden (geen regen, harde wind en-/ of kou)
- Geluidsluw moment
- Tussen 1 a 2 uur na zonsopkomst en 1 a 2 uur voor zonsondergang (voorkeur ochtend)
- Minimaal 10 dagen tussen onderzoeken

4.3 Gierzwaluw

Er moet in beeld gebracht worden waar zich de locaties van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw zich bevinden. Er wordt gebruikt gemaakt van het NGB aanwezigheidsprotocol 2017 en BIJ12 kennisdocument.

Aangenomen kan worden dat er geen broedende gierzwaluwen aanwezig zijn als er tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 juni t/m 15 juli waarvan één bezoek tussen 20 juni-7 juli geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De veldbezoeken moeten worden uitgevoerd onder de volgende omstandigheden:

- Geschikte weersomstandigheden (geen regen, harde wind en-/ of kou)
- 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- Minimaal 10 dagen tussen onderzoeken

4.4 Steen-/kerkuil

Voor de steenuil is geen volledig onderzoek uitgevoerd, echter wordt op basis van de huidige gegevens onderzoek naar de steenuil als toereikend geacht. Desalniettemin staat het volledige onderzoek gepland in 2023 om onderzoek te borgen conform protocol. Tijdens de reeds uitgevoerde onderzoeken is gelet op aanwezigheid van de steenuil. Voor de kerkuil is wél volledig nader onderzoek uitgevoerd. Onderzoek voor de steen-/kerkuil dient (normaliter) op onderstaande wijze te worden uitgevoerd:

Het onderzoek naar de steen-/kerkuil bestaat uit in beeld brengen waar de locaties van nesten, rustplaatsen of (essentieel) functioneel leefgebied (zoals foerageergebied) van de steen-/kerkuil zich bevinden.

De aanwezigheid van een nest of van een rustplaats van een steenuil kan het hele jaar worden aangetoond. Alle waarnemingen in een geschikt gebied duiden op de mogelijke aanwezigheid van een nestplaats in het gebied. De meest optimale periode om de aanwezigheid aan te tonen, is van 15 februari tot en met 15 april. De inventarisatie moet tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikte biotoop plaatsvinden. Het beste moment om te inventariseren is in de avondschemer, vanaf een halfuur na zonsondergang, tot middernacht. Een ander goed moment is in de ochtendschemer, van anderhalf uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst. De beste resultaten worden gekregen door de baltsroep van de steenuilen af te spelen of na te doen. Daarnaast moet er overdag gezocht worden naar zaken die op de aanwezigheid van een territorium duiden, bijvoorbeeld sporen.

De afwezigheid van broedende steenuilen kan worden aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 1 februari tot en met 30 april (waarbij er minimaal 1 maand zit

tussen het eerste en het laatste bezoek) geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Overigens kan het daadwerkelijke gebruik van het nest gebeuren van begin februari tot en met half juli. De werkelijke periode is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en van het voedselaanbod.

De aanwezigheid van een nest van een kerkuil kan als volgt worden aangetoond (territoriumkartering BMP Sovon):

- Er is een bezet nest
- Er is minimaal één waarneming in de periode van 1 februari tot en met 31 augustus van:
 - een paar in broedbiotoop, of
 - territoriaal gedrag: een krijsende vogel. Dit kan het hele jaar zijn, maar vooral februari en maart, of
 - bedelende jongen: dit is doorgaans vanaf juni.

De afwezigheid van broedende kerkuilen kan zijn aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin februari tot en met half oktober geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikt biotoop plaatsvinden. De beste momenten om te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts. De kerkuil reageert niet op het afspelen van de baltsroep op een geluidsrecorder. Daarnaast moet bij voorkeur ook overdag gezocht zijn naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen.

5 Resultaten

In onderstaand tabel zijn alle veldbezoeken inclusief omstandigheden vermeld. Binnen dit hoofdstuk bevinden zich de vaststellingen naar aanleiding van het naderonderzoek. Onderstaand tabel zijn de weersomstandigheden ten tijde van het veldonderzoek weergegeven. Per soort worden de vaststellingen genoemd, welk zijn gedaan tijdens de veldbezoeken.

Fig. 5.0, Verzameltabel gegevens veldbezoeken (Bron: FF Solutions)

	Datum	Periode	Tijd	Zon op	Zon onder	Min. temp.	Max. temp	Wind BFT	Neerslag	Deskundige
1	02-06-2022	Gierzwaluw	19:50-22:00	05:25	21:51	13	15	2	Droog	1
2a	14-06-2022	Gierzwaluw	20:00-22:01	05:20	22:01	14	17	2	Droog	2
2b	14-06-2022	Vleermuis	22:01-00:30	05:20	22:01	12	14	1-2	Droog	2
2c	14-06-2022	Kerkuil	22:01-00:30	05:20	22:01	12	14	1-2	Droog	2
3a	05-07-2022	Vleermuis	02:30-05:30	05:27	22:01	11	14	2	Droog	2
3b	05-07-2022	Kerkuil	02:30-05:30	05:27	22:01	11	14	2	Droog	2
4	06-07-2022	Gierzwaluw	20:00-22:05	05:28	22:01	17	19	2-3	Droog	1
5a	19-08-2022	Vleermuis	20:55-02:00	06:30	20:56	15	19	1-2	Droog	2
5b	19-08-2022	Kerkuil	20:55-02:00	06:30	20:56	15	19	1-2	Droog	2
6	08-09-2022	Vleermuis	21:10-02:00	07:03	20:11	13	17	2-3	Droog	2

5.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is sterk gebonden aan weersomstandigheden. Bij te lage temperaturen (<8-10°C), te veel wind (> 3-4 bft.) of te veel neerslag (> motregen) zijn sommige soorten minder actief of afwezig waardoor waarnemingen onvolledig kunnen zijn.

5.1.1 Waarnemingen

Veldbezoek 14 juni 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn waargenomen; de gewone dwergvleermuis (5 individuen) en laatvlieger (1 individu). De waargenomen gewone dwergvleermuizen zijn allen foeragerend waargenomen binnen de projectlocatie. Aan het begin van het onderzoek is één gewone dwergvleermuis aanwezig, en later twee, welke na een kwartier aanwezig te zijn geweest via de boomrij in het oosten aan de grens van de projectlocatie in noordelijke richting verdwijnen. Halverwege het onderzoek zijn nogmaals drie foeragerende gewone dwergvleermuis aanwezig voor ongeveer twintig minuten, welke eveneens via de bomenrij in het oosten verdwijnen. De waargenomen laatvlieger is ook foeragerend waargenomen (< 5 minuten aanwezig), ten zuiden van de woning rond aanwezig groen.

Veldbezoek 5 juli 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn de gewone dwergvleermuis (1 individu), ruige dwergvleermuis (1 individu) en rosse vleermuis (1-2 individuen). Gedurende het gehele onderzoek zijn hiermee relatief weinig waarnemingen gedaan van vleermuizen. De waargenomen gewone dwergvleermuis is aanwezig rond de notenboom en voortuin ten westen van de woning en foerageert hier voor korte duur om hierna in zuidelijke richting te verdwijnen. De waargenomen

ruige dwergvleermuis komt slechts eenmaal langs vliegen tussen de twee woningen door en verdwijnt via de oostelijk gelegen boomrij in noordelijke richting. De waargenomen rosse vleermuis vliegt driemaal hoog over de projectlocatie heen. Wegens de relatief korte tijd tussen de eerste twee waarnemingen wordt er vanuit gegaan dat dit hetzelfde individu betrof. De derde waarneming kan een andere individu zijn, maar vloog wel dezelfde route.

Veldbezoek 19 augustus 2022

Tijdens dit veldbezoek is waargenomen de gewone dwergvleermuis (6-8 individuen). Gedurende het onderzoek is een baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig bij Slichtenhorsterweg 24a (noordzijde). Er bevindt zich een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis in de woning, op een niet nader te bepalen plek aan de noordzijde, waarbij dit verblijf ook als klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf heeft conform BIJ12-kennisdocument een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 1.

Tevens is ook een baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig ten zuiden van de woning (Slichtenhorsterweg 24). Het bijbehorende paarverblijf bevindt zich mogelijk achter één van de luiken aan de boerderij. Er bevindt zich hier een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis, waarbij dit verblijf ook als klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf heeft conform BIJ12-kennisdocument een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 2.

De overige waargenomen gewone dwergvleermuizen zijn foeragerend (voor relatief korte tijd) aanwezig rond de bebouwing.

Veldbezoek 8 september 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn waargenomen; de gewone dwergvleermuis (3-4 individuen) en ruige dwergvleermuis (1-2 individuen). Net als tijdens het vorige veldbezoek is een baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig aan de noordzijde van Slichtenhorsterweg 24a. De hieraan te verbinden conclusies blijven gelijk. De overige waargenomen gewone en ruige dwergvleermuizen zijn foeragerend (voor relatief korte tijd) aanwezig rond de bebouwing en bij de boomgaard ten zuiden van de boerderij.

Conclusies

Binnen de projectlocatie is één verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Buiten de projectlocatie is eveneens een verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Binnen en rond de projectlocatie zijn geen essentiële vliegroutes of essentiële foerageplaatsen vastgesteld. In Fig. 5.1 is een verzamelkaart weergegeven van de vaststellingen.

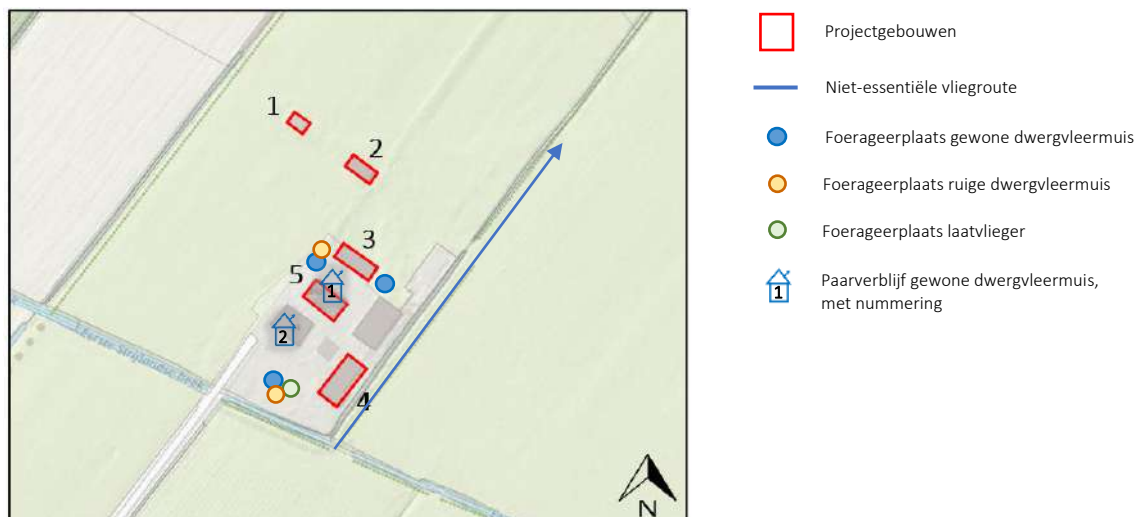

Fig. 5.1, Vleermuizen waarnemingen in kaart (bron: www.pdok.nl)

Tab. 5.2, Samenvatting vaststellingen vleermuizen

Soort	Verblijfplaats	Functie van verblijfplaats (en aantal individuen)	Projectlocatie en omgeving maakt onderdeel uit van het leefgebied voor...
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 1	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	... 2-20 individuen omtrent verblijven, waarbij niet-essentieel foerageergebied aanwezig is, en niet-essentiële vliegroutes. Er is één verblijfplaatsen binnen een projectgebouw aanwezig, en eentje buiten de projectgebouwen.
	Paarverblijf nr. 2	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	

5.1.2 Effecten beoordeling

Er is één verblijfplaats waargenomen binnen de projectlocatie, van de gewone dwergvleermuis (zie Tab. 5.2 voor meer details). Tevens is een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig in een te behouden gebouw. Tijdens de sloop van de aanwezige bebouwing en overige werkzaamheden bestaat het risico op het vernielen, beschadigen en-/of verstoren van de verblijfplaatsen. Er bestaat het risico op het overtreden van;

Wetgeving Wnb
- Art. 3.5.1, Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. - Art. 3.5.2, het is verboden specifiek beschermde soorten opzettelijk te verstoren. - Art. 3.5.4, het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen.

Er dienen maatregelen getroffen te worden als alternatieve tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen, werken buiten kwetsbare periode of gefaseerd werken om schade te voorkomen dan wel te beperken. Maatregelen kunnen schade beperken maar niet voorkomen, er zal een ontheffing aangevraagd moeten worden.

Foerageergebied

De projectlocatie wordt niet in gebruik genomen als essentieel foerageergebied, wel maakt hij onderdeel uit van het totale areaal foerageergebieden voor deze vleermuizen. Vleermuizen zijn in relatief lage aantallen en voor relatief korte duur aanwezig op momenten van foerageren. De directe omgeving biedt eenzelfde soort habitat. Zowel tijdens als na de voorgenomen ontwikkeling zal er voldoende foerageergebieden beschikbaar zijn voor de vleermuizen in de directe omgeving. Het is niet aannemelijk dat de voorgenomen ontwikkeling schade brengt aan de vleermuis met betrekking tot hun afname van voedselaanbod.

Vliegroute

Er zijn geen essentiële vliegroutes vastgesteld binnen de projectlocatie afgaande op het relatief lage aantal vleermuizen welke gebruik maken van enkele landschapselementen als oriëntatie. Het is niet aannemelijk dat de voorgenomen ontwikkeling schade brengt aan de vleermuis met betrekking tot hun vliegroutes. Er zijn diverse alternatieve, reeds in gebruik zijnde, lijnvormige landschapselementen aanwezig in de omgeving.

5.2 Huismus

Voor de huismus is geen volledig onderzoek uitgevoerd, op basis van de huidige onderzoeksgegevens achten wij onderzoek echter toereikend. Desalniettemin bestaat het voornemen om het protocol te volgen en onderzoek uit te voeren in 2023 om de onderbouwing te versterken. Onderstaand worden huidige vaststellingen kort behandeld.

5.2.1 Waarnemingen

Er zijn gedurende het onderzoeken meerdere onderzoeken uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang (in totaal drie onderzoeken, de gierzwaluwonderzoeken). Deze onderzoeken hebben plaats gehad buiten de optimale en-/of geschikte periode voor onderzoek naar de huismus, maar geven wel enig inzicht in aanwezigheid van de huismus. Ook onderzoeken welke zijn gestart net voor of na zonsopkomst-/ondergang geven een beeld bij aanwezigheid van de huismus (dit betreft alle overige veldbezoeken).

Tijdens alle onderzoeken zijn geen waarnemingen gedaan van de huismus.

Conclusies

Op basis van reeds uitgevoerde veldbezoeken is geconcludeerd dat geen huismussen aanwezig zijn.

5.2.2 Effecten beoordeling

Verblijfplaatsen en leefgebied

Er zijn geen (nestplaatsen van) huismussen waargenomen binnen de projectlocatie tijdens de huidige uitgevoerde onderzoeken. Hoewel dit onderzoek niet conform protocol is uitgevoerd, wordt het onderzoek wel voldoende toereikend geacht. Op basis van huidige uitgevoerde onderzoeken wordt geen schade verwacht aan verblijfplaatsen en leefgebied van de huismus. Indien huismussen infrequent toch aanwezig zijn, bestaat het risico op het overtreden van;

Wetgeving Wnb

- Art. 3.1.1, *Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen;*
- Art. 3.1.2, *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;*
- Art. 3.1.3, *Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben;*
- Art. 3.1.4, *Het is verboden vogels opzettelijk te storen;*
- Art. 3.1.5, *tenzij de storing bedoeld in art. 3.1.4 niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*

5.3 Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd conform richtlijnen BIJ12 en soorteninventarisatie protocol NGB. Tijdens alle veldbezoeken is ook gelet op aanwezigheid van de gierzwaluw of sporen daarvan.

5.3.1 Waarnemingen

Veldbezoek 2 juni 2022

Gedurende dit veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van gierzwaluwen nabij de projectlocatie. Louter ten westen van de projectlocatie zijn hoogvliegend gierzwaluwen waargenomen. Deze individuen tonen geen binding met de projectlocatie.

Veldbezoek 14 juni 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn tien tot twaalf gierzwaluwen waargenomen welke hoog over de projectlocatie zijn gevlogen in groepen van wisselende aantallen. Eénmaal is een groep bestaande uit twee gierzwaluwen lager over gevlogen, maar vertoonde geen binding met de projectlocatie. Er zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen.

Veldbezoek 6 juli 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn vaststellingen gedaan van de gierzwaluw, echter betrof het hier enkel hoogvliegende individuen en tevens een klein aantal. Vier maal zijn groepen gierzwaluwen,

bestaande uit respectievelijk twee, twee, één en drie individuen, hoog over de projectlocatie gevlogen. Er zijn geen laagvliegende individuen waargenomen, en ook ontbreekt het aan vaststellingen van in- of uitvliegende individuen.

Conclusies

Er zijn geen vaststellingen gedaan van verblijfplaatsen van de gierwaluw binnen de projectlocatie.

5.3.2 Effecten beoordeling

Verblijfplaatsen

Er bevinden zich geen nestplaatsen van de gierwaluw binnen de projectlocatie. Hierom worden geen negatieve effecten verwacht omtrent verblijfplaatsen.

Leefgebied

Foerageren gebeurt voornamelijk hoog in de lucht, waardoor er geen schade wordt verwacht voor de gierwaluw omtrent leefgebied.

5.4 Steenuil

Voor de steenuil is geen volledig onderzoek uitgevoerd, op basis van de huidige onderzoeksgegevens achten wij onderzoek echter toereikend. Desalniettemin bestaat het voornemen om het protocol te volgen en onderzoek uit te voeren in 2023 om de onderbouwing te versterken. Onderstaand worden huidige vaststellingen kort behandeld.

5.4.1 Waarnemingen

Quickscan

Tijdens de Quickscan zijn reeds sporen aangetroffen van de steenuil (zie Quickscan voor meer details).

Veldbezoek 14 juni 2022

Gedurende dit onderzoek zijn twee steenuilen waargenomen binnen en rond de projectlocatie. De eerste waarneming van een steenuil betrof een individu welke aanwezig is bij schuur nr. 1. Dit individu vloog vanuit het zuidwesten richting deze schuur om hierna te roepen. Even later is dit individu foeragerend waargenomen rondom schuur nr. 1 en rust hierna met prooi op de schuur. Het individu vliegt hierna richting het zuidwesten naar een bomenrij. Enkele tijd later is hier ook een tweede individu aanwezig welke zich voegt bij het reeds aanwezige individu. Dit individu komt vanuit het weiland ten zuiden van de Strijlandse beek aanvliegen. De twee steenuilen vliegen later richting de relatief grote boom ten westen van de woning en zijn rustend aanwezig in de boom en op een paal. Tegen het einde van het onderzoek vliegt één individu richting een houtstapel ten zuiden van schuur nr. 2.

Veldbezoek 5 juli 2022

Tijdens dit onderzoek zijn drie steenuilen waargenomen binnen de projectlocatie. Deze individuen zijn aangetroffen terwijl zij zitten op bebouwing (gebouw 1 en gebouw 2) en op het hek ten oosten van gebouw 3. Eén individu foerageert in de noordelijk gelegen weilanden. De overige individuen verdwijnen na aanwezig te zijn geweest in westelijk richting.

Veldbezoek 6 juli 2022

Tijdens dit onderzoek zijn nogmaals drie rustende steenuilen waargenomen binnen de projectlocatie. Deze individuen zijn aangetroffen terwijl zij zitten op bebouwing (gebouw 1) en in de aanwezige knotbomen ten westen van dit gebouw.

Veldbezoek 19 augustus 2022

Tijdens dit onderzoek is één steenuil waargenomen bij gebouw 2 (zie hfd. 1.1 voor nummering). Dit individu vliegt uit het gebouw in oostelijke richting om te foerageren in de weilanden.

Veldbezoek 8 september 2022

Tijdens dit onderzoek is één steenuil aanwezig in de notenboom ten westen van de woning. Dit individu is gedurende vrijwel het gehele onderzoek aanwezig gebleven.

Conclusies

Afgaande op de reeds uitgevoerde veldbezoeken kan al geconcludeerd worden dat de projectlocatie onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenuil. Er zijn enkele elementen aanwezig uit het leefgebied van de steenuil, zoals: foerageplaatsen, (mogelijke) nestplaatsen en zit- en uitkijkposten en te foerageren en te rusten. In Fig. 5.3 is een verzamelkaart weergegeven van de vaststellingen.

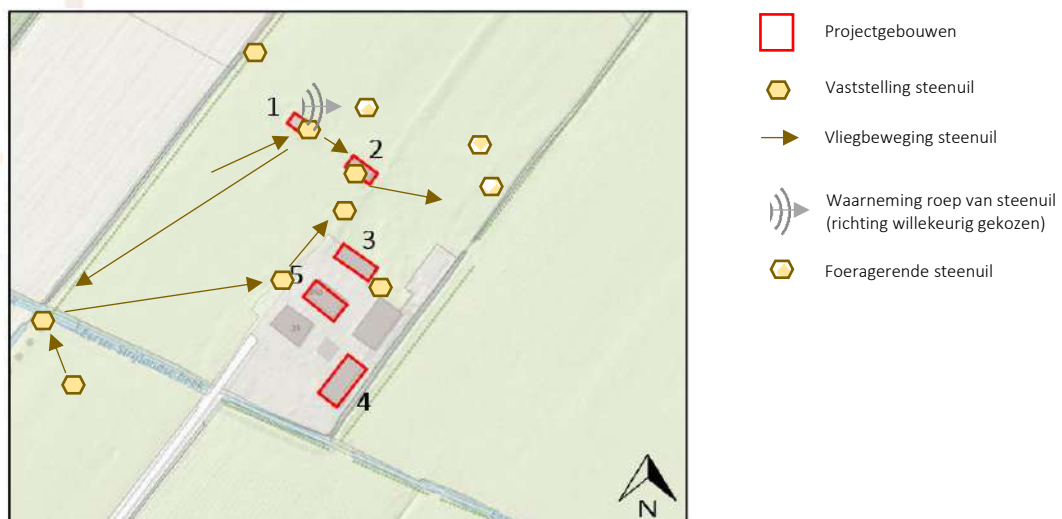

Fig. 5.3, Steenuil waarnemingen in kaart (bron: www.pdok.nl)

5.4.2 Effecten beoordeling

Verblijfplaatsen

Afgaande op het reeds uitgevoerde onderzoek is vast te stellen dat door de verwijdering van bebouwing verblijfplaatsen opgeheven zullen worden. Hierbij bestaat het risico op het overtreden van;

Wetgeving Wnb

- Art. 3.1.1, Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen;
- Art. 3.1.2, Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- Art. 3.1.3, Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
- Art. 3.1.4, Het is verboden vogels opzettelijk te storen;
- Art. 3.1.5, tenzij de storing bedoeld in art. 3.1.4 niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Er dienen maatregelen getroffen te worden om schade te voorkomen dan wel te beperken. Maatregelen kunnen schade beperken maar niet voorkomen, er zal een ontheffing aangevraagd moeten worden. Voor het aanvragen van ontheffing is echter een volledig onderzoek nodig.

Leefgebied

Binnen de voorgenomen ontwikkeling zal, afgaande op reeds uitgevoerd onderzoek, leefgebied van de steenuil worden aangetast. Hierbij bestaan dezelfde risico's als uitgezet in het kopje *Verblijfplaatsen*. Tijdens de voorgenomen ontwikkeling zal echter reeds geïnvesteerd worden in het verbeteren van leefgebied van de steenuil door bijvoorbeeld de aanleg van (knot)bomenrijen.

5.5 Kerkuil

Het onderzoek naar de kerkuil is uitgevoerd conform richtlijnen BIJ12. Tijdens alle veldbezoeken is ook gelet op aanwezigheid van de kerkuil of sporen daarvan.

5.5.1 Waarnemingen

Quickscan

Tijdens de Quickscan is actief gezocht naar sporen van de kerkuil. Er zijn louter vaststellingen gedaan van sporen van de steenuil.

Veldbezoek 14 juni 2022, 5 juli 2022 en 19 augustus 2022

Gedurende alle bovenstaand genoemde onderzoeken zijn geen waarnemingen gedaan van de kerkuil. Zowel visueel als auditief blijven waarnemingen uit.

5.5.2 Effecten beoordeling

Er is geen kerkuil waargenomen binnen de projectlocatie, ook niet in de directe omgeving. De projectlocatie maakt geen onderdeel uit van het leefgebied van de kerkuil afgaande op het onderzoek. Er is geen risico binnen de voorgenomen ontwikkeling met betrekking tot de kerkuil.

5.6 Overige soorten

Tijdens de Quickscan worden diverse soorten verwacht. Tijdens alle veldbezoeken is aandacht besteed van aanwezigheid en vestiging plaatsen van fauna.

Fig. 5.4, Verzameltabel overige waarnemingen veldbezoeken (Bron: FF Solutions)

Soort	Waarneming	Wat	Aantal	Waar	Conclusie
Ree (bok)	Visueel	Ter plaatse	1	Rand van projectlocatie	Leefgebied buiten projectlocatie
Haas	Visueel	Foeragerend	3	Buiten projectlocatie	Leefgebied buiten projectlocatie
Groene specht	Visueel	Foeragerend	1	Buiten projectlocatie	Leefgebied buiten projectlocatie

Conclusie

Er zijn diverse algemene broedvogels waargenomen binnen en rond de projectlocatie. De projectlocatie biedt mogelijkheden tot nestelen van deze algemene broedvogels. Ook is een ree en haas waargenomen buiten de projectlocatie.

5.6.1 Effecten beoordeling

Nestplaatsen

Diverse soorten krijgen de mogelijkheid of nestelen binnen de projectlocatie. Het slopen van bebouwing, realisatie nieuwbouw brengt risico met zich mee;

Wetgeving Wnb
<i>Actieve nestplaatsen van de Algemene broedvogels zijn strikt beschermd binnen de Wnb volgens Europese bescherming van de vogelrichtlijn. Onderstaand de artikelen die kunnen worden overtreden door de voorgenomen ontwikkeling zijn;</i> - Art. 3.1.1, specifieke beschermde soorten te doden of te vangen - Art. 3.1.2, de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen. - Art. 3.1.3, eieren te beschadigen, rapen of bezitten - Art. 3.1.4, specifieke beschermde soorten verstoren

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te benoemen. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist veel later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 augustus is slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode, het schouwen dient dan ook tijdens deze periode uitgevoerd te worden.

Voorafgaand werkzaamheden dient de aanwezigheid van een actieve nestplaats binnen en in de directe omgeving van de werkzaamheden te worden uitgesloten. De werkzaamheden zullen verstoring met zich meebrengen. Indien het nest tijdens broedt of grootbrengen van de jongen te lang verstoord en verlaten wordt, raken eieren/ jongen onderkoeld of verhongeren. Om schade te voorkomen kan gekozen worden uit onderstaande maatregelen;

Maatregelen algemene broedvogels
- o Handelen buiten broedseizoen; - o Deskundige schouwt locatie op aanwezige actieve nestplaatsen voorafgaand werkzaamheden; - o Er wordt contact opgenomen met ecooloog bij calamiteiten (vestiging broedvogel).

Overige zorgplichtsoorten

Ook andere soorten waarvoor de zorgplicht geldt zouden mogelijk (incidenteel) voor kunnen komen binnen of rond de projectlocatie. Tijdens de voorgenomen ontwikkelingen dient altijd gehouden te worden aan de zorgplicht voor soorten welk voor kunnen komen binnen de projectlocatie. Om schade te voorkomen dienen maatregelen getroffen te worden als;

Algemene maatregelen
- Rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten. - Stel een werkrichting in, werk naar een veilige zone toe waardoor dieren de mogelijkheid krijgen zich te verplaatsen naar deze veilige zone.

5.7 Samenvatting

Gegevens van de vaststellingen zijn opgesteld in tabel en in kaart, hierbij is ingegaan op vaststelling op basis van het huidige onderzoek. Om de leesbaarheid te vergroten zijn vliegbewegingen en foerageplaatsen van vleermuizen niet meegenomen in fig. 5.6. Ook vaststellingen van de roep en vliegbewegingen van de steenuil zijn achterwegen gelaten. Tevens is in Tab. 5.5 louter ingegaan op vaststellingen (van verblijfplaatsen) binnen de projectlocatie. Vaststellingen buiten de projectlocatie welk schade ondervinden door de voorgenomen ontwikkeling (of waar schade kan worden voorkomen door het nemen van maatregelen) worden, indien aanwezig, wel benoemd.

5.7.1 Verzameltabellen

Tab. 5.5, Verzameltabel vaststellingen vleermuizen, huismus, gierzwaluw, steen-/kerkuil en overige soorten

Soort	Verblijfplaats	Functie van verblijf (en aantal individuen)	Projectlocatie en omgeving maakt onderdeel uit van het leefgebied voor...
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 1	Paar- en mogelijk winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	... 2-20 individuen omtrent verblijven, waarbij niet-essentieel foerageergebied aanwezig is, en niet-essentiële vliegrouten. Er is één verblijfplaatsen binnen een projectgebouw aanwezig, en eentje buiten de projectgebouwen.
	Paarverblijf nr. 2	Paar- en mogelijk winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	
Huisbus	-	-	... geen (op basis van huidige gegevens)
Gierzwaluw	-	-	... geen, enkel vaststellingen op enige afstand van projectlocatie
Steenuil	Mogelijk, i.i.g. geval zit-/rustposten	Mogelijkheden tot nestplaats en zit-/rustposten voor een koppel steenuilen.	... een koppel steenuilen (met op het moment van aanwezigheid ook voor jongen)
Kerkuil	-	-	Geen
Overige soorten	Diverse waarnemingen, zie Hoofdstuk 5.6		Diverse soorten

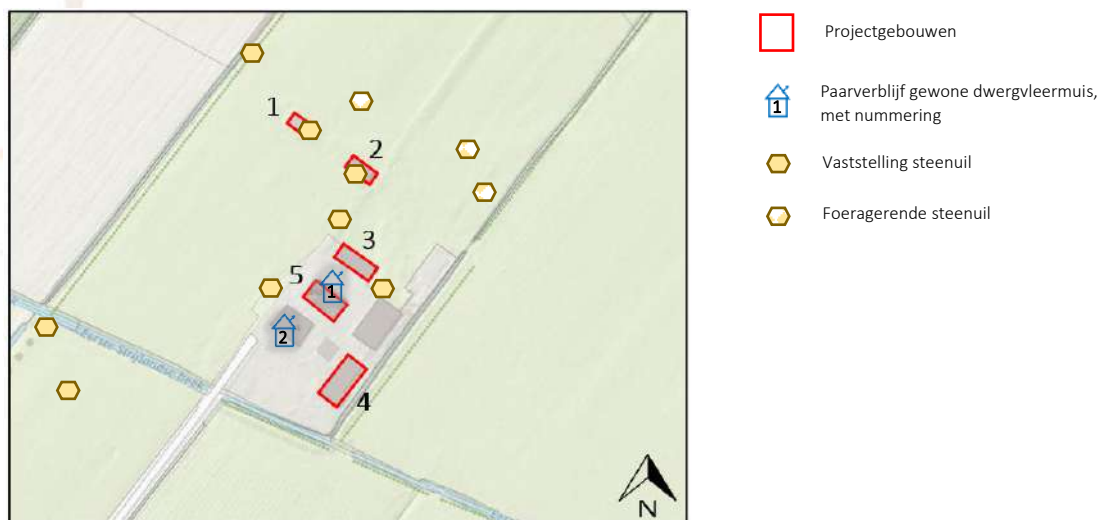

Fig. 5.6, Verzamelkaart vleermuizen, huismus, gierzwaluw en steen-/kerkuil

6 Samenvatting en conclusie

FF Solutions heeft van dhr. B. van de Pol opdracht gekregen nader onderzoek naar de vleermuis, gierzwaluw, huismus, steen- en kerkuil uit te voeren binnen de ontwikkeling 'Slichtenhorsterweg 24', te Nijkerk. Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen om vier opstallen te slopen en één woning te slopen ten behoeve van een nieuwe te bouwen woning.

De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijke leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. De zorgplicht houdt in dat negatieve gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De zorgplicht dient te allen tijde in acht genomen te worden en geldt voor alle flora en fauna ongeacht status van bescherming.

De vaststellingen van het nader onderzoek worden weergegeven in onderstaand tabel. Vaststellingen voor de huismus en steenuil gaan uit van het onvolledige onderzoek.

Tab. 6.0, Vaststellingen voor vleermuizen, met risico's en te nemen actie(s)

Soort	Verblijf-/ nestplaatsen	Functie van verblijf-/nestplaats	Projectlocatie is onderdeel leefgebied voor	Risico's	Actie(s)
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 1	Paar- en mogelijk winterverblijf	2-20 individuen omtrent verblijven	3.5.1, 3.5.4, 3.5.2	Maatregelen
	Paarverblijf nr. 2	Paar- en mogelijk winterverblijf			Ontheffing/ gedragscode Erkend belang 3.8.5, b3

Tab. 6.1, Vaststellingen huismus, gierzwaluw, steen-/kerkuil en overige soorten, met bijbehorend risico en te nemen actie(s)

Soort	Verblijf-/ nestplaatsen	Functie van verblijf- /nestplaats	Projectlocatie maakt onderdeel uit van het leefgebied voor	Risico's	Actie(s)
Huisumus	-	-	Geen (op basis van huidige gegevens)	Geen (op basis van huidige gegevens)	Geen (op basis van huidige gegevens)
Gierzwaluw	-	-	Geen	Geen	Geen
Steenuil	Mogelijk, i.i.g. zit-/rustposten	Mogelijkheden tot nestplaatsen, i.i.g. zit-/rustposten voor koppel steenuilen	Koppel steenuilen (met op het moment van aanwezigheid ook voor jongen)	3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4	Maatregelen Ontheffing/ gedragscode Erkend belang 3.3.4, b1
Kerkuil	-	-	Geen	Geen	Geen
Overige soorten	Diverse soorten, zie Hoofdstuk 5.6		Diverse soorten	Voorkomen	Maatregelen

Er dient een plan van aanpak opgesteld te worden door een deskundige waarin maatregelen opgenomen worden passend binnen de voorgenomen ontwikkeling.

Er dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de Provincie Gelderland voor Art. 3.5.2 en 3.5.4 voor de gewone dwergvleermuis en een ontheffing voor Art. 3.1.2, 3.1.4 voor de steenuil.

De ontwikkeling is in het belang van de volksgezondheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Deze erkende belangen zijn inzetbaar voor vogels (art. 3.3 lid4, b1) en vleermuizen (art. 3.8 lid5, b3).

Er dient een werkprotocol opgesteld te worden door een deskundige waarbij de maatregelen afkomstig uit het plan van aanpak en ontheffing opgenomen zijn. De maatregelen zijn leidend tijdens uitvoering van de werkzaamheden.

6.1 Eindconclusie

Dit Ruimtelijke Ontwikkeling project resulteert (mogelijk) in het opheffen van vaste rust- en verblijfplaatsen maar zal door het nemen van maatregelen geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige instandhouding van beschermde soorten.

Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen om vier opstallen te slopen en één woning te slopen ten behoeve van een nieuwe te bouwen woning.

Binnen de projectlocatie zijn vastgesteld;

- Verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (1x);
- Leefgebied vleermuizen;
- Leefgebied steenuil, incl. verblijfplaatsen;
- Leefgebied diverse broedvogels en zorgplichtsoorten;

Buiten de projectlocatie

- Verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (1x);
- Leefgebied vleermuizen;
- Leefgebied gierzwaluw;
- Leefgebied steenuil, incl. verblijfplaatsen;
- Leefgebied diverse broedvogels en zorgplichtsoorten;

Schade kan beperkt of voorkomen worden met het in acht nemen van specifieke maatregelen, echter blijft het aanvragen van een ontheffing van toepassing. Een ecologisch deskundige helpt, adviseert en begeleidt bij het realiseren van de maatregelen en begeleidt aanvraag traject of gebruik name gedragscode. De maatregelen dienen te worden opgesteld in een ecologisch werkprotocol om de kwaliteit van zorgvuldig handelen te waarborgen.

Schade kan niet volledig worden voorkomen. Er dient een ontheffing aangevraagd te worden voor de gewone dwergvleermuis en steenuil waarbij verblijf-/ nestplaatsen opgeheven en-/ of soorten verstoord kunnen worden. Onderzoek naar de huismus, steenuil en laatvlieger wordt voldoende toereikend geacht om effecten te beoordelen. Desalniettemin is het onderzoek nog lopende voor borging van protocollen.

Met toepassing van een erkend belang kan ontheffing aangevraagd worden. De ontheffing verkrijgen kan uitsluitend door toekenning van bevoegd gezag vanuit de provincie of het werken met een goedgekeurde gedragscode vanuit de rijksoverheid (RVO).

De ontwikkeling is in het belang van de volksgezondheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Deze erkende belangen zijn inzetbaar voor vogels (art. 3.3 lid4, b1) en vleermuizen (art. 3.8 lid5, b3).

De algemene zorgplicht blijft van kracht. Bij calamiteiten zal opnieuw moeten worden beoordeeld welke maatregelen passend zijn.

Dhr. G.R Bouw

Nijkerk, 16 september 2022

7 Bijlage

7.1 Bijlage 1 bronnen

Literatuur

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/57, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

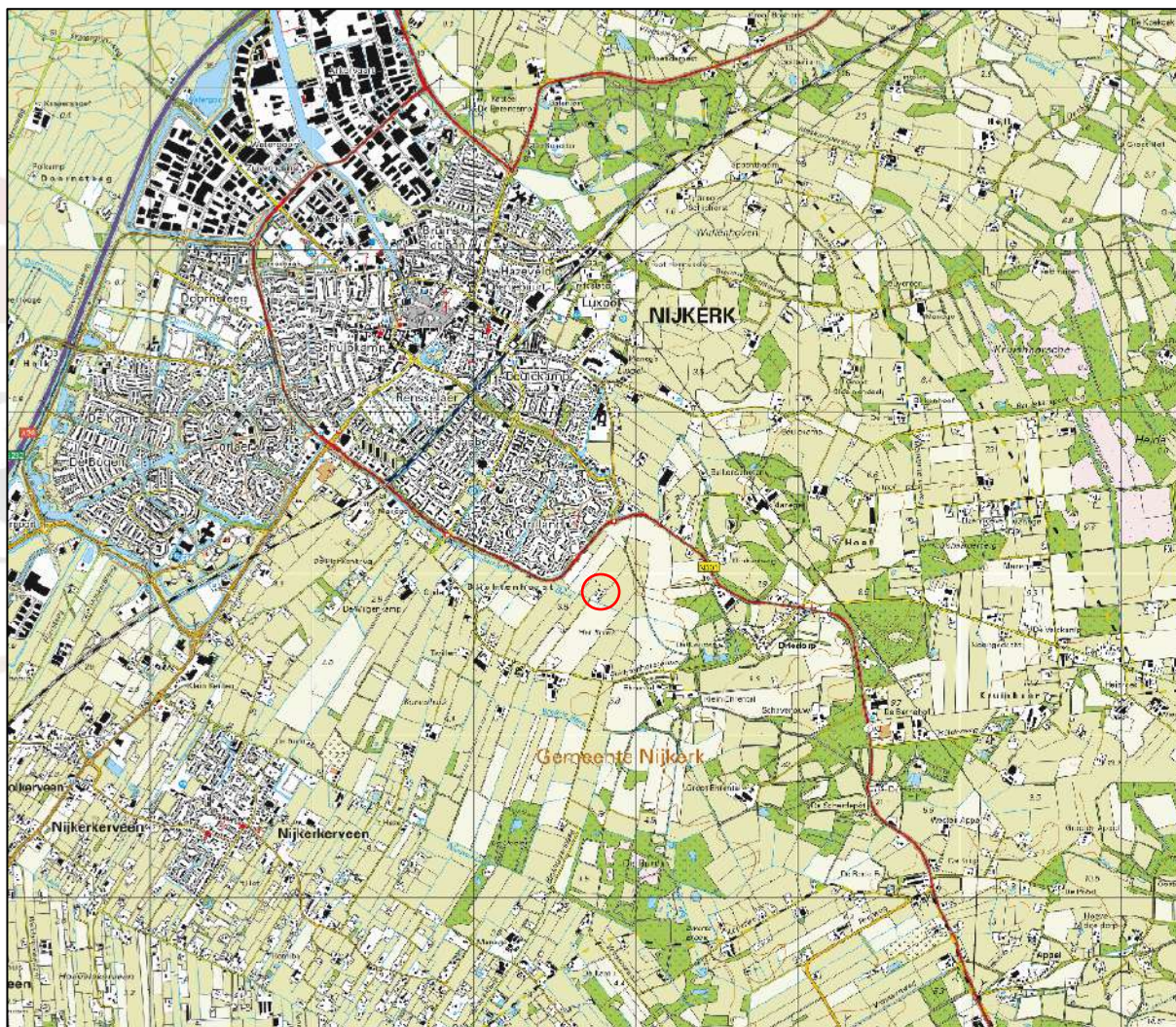
Internet

Omgeving	www.google.nl/maps	
	www.pdok.nl	
	www.synbiosys.alterra.nl/natura2000	(Natura 2000)
	www.nationaalgeoregister.nl	(NNN gebieden)
	www.ruimtelijkeplannen.nl	
Soortinformatie	www.bij12.nl	(BIJ12-kennisdocumenten)
	www.zoogdierenvereniging.nl	
	www.vleermuisnet.nl	
	www.vleermuizenindestad.nl	
	www.ravon.nl	
	www.vogelbescherming.nl	
Waarnemingen	www.waarnemingen.nl	
	www.verspreidingsatlas.nl	
	www.ndff-ecogrid.nl	

Bijbehorende (leidende) documenten

Quickscan Wet natuurbescherming ontwikkeling 'Slichtenhorsterweg 24' te Nijkerk opgesteld 20 mei 2022, door FF Solutions

7.2 Bijlage 2 Kaart

Kaart 1:124000, rood omcirkeld projectlocatie (achtergrondbron: www.pdok.nl)